

بسمه تعالی

مروری بر هفده کنگره ملی و بین المللی نهج البلاغه

به برکت پیام آیت الله العظمی امام خمینی قدس سره به کنگره هزاره نهج البلاغه در سال ۱۳۶۰ هجری

شمسی، بنیاد نهج البلاغه رسمیت یافت و موجب تشویق و احساس و وظیفه بزرگ دینی گردید.

لذا بر آن شدیم که بهره وری از دریای ژرف نهج البلاغه و فرهنگ علوی را ادامه داده و به استخراج
دُرّها و گوهرهای آن اقدام کنیم که به برگزاری شانزده کنگره دیگر موفق شدیم.

لازم به ذکر است که در این همایش‌ها از بزرگان، زیدگان و اندیشمندان بنامی که در رابطه با فرهنگ
اسلامی و علوی صاحب نظر بوده و یا آثار گرانبهایی از آنان منتشر شده بود دعوت به عمل آمد و آنان
نتیجه افکار، مطالعات و تحقیقات خود را در این رابطه ارائه نمودند.

بدیهی است اینگونه مجالس علمی فراتر از جلسات و سخنرانی‌های معمولی است، بلکه عمده
مطالب مربوطه در عین فشردگی با ادله و ذکر منابع علمی عرضه می‌شود و این فرصتی است برای بهره
وری گسترده حتی برای کسانی که در جلسات حضور نداشته‌اند.

در هر صورت در این همایش‌ها مطالب علمی ارزشمندی ارائه شد که لازم بود در این فرصت،
فشرده‌یی از آنها تقدیم گردد.

بنیاد نهج البلاغه اهمّ مقالات و سخنرانی‌ها را موضوع بندی کرده و خلاصه آنها را در سه مجلد
تحت عنوان «کاوشی در نهج البلاغه» در شمارگان ۳۰۰۰ نسخه منتشر کرد که خوشبختانه مورد استفاده
مجامع علمی و دانشگاهی و دیگر فرهیختگان قرار گرفت و در فاصله کوتاهی چاپ آن نایاب شد.

جلد اول درباره نهج البلاغه، جلد دوم درباره امیرالمؤمنین علیه السلام و نهج البلاغه و جلد سوم درباره
شخصیت و آثار علامه شریف رضی می‌باشد.

در این مجال نظر علاقمندان را به گزارشی از عناوین مقالات و سخنرانی‌ها که به ترتیب نام
نویسندگان توسط دبیر علمی کنگره تهیه شده است جلب می‌نمایم.

سیدجمال الدین دین پرور

- شعر محمد رضا آل صادق
 الشریف الرضی بعد الف عام
 مقاله آیت الله ابراهیم امینی
 «توحید» شرح بخش کوتاهی از نهج البلاغه
 مقاله حجت الاسلام والمسلمین الهی خراسانی
 شناخت و روش تحقیق در نهج البلاغه
 مقاله استاد علی اکبر پرورش
 چهره برترین
 مقاله آیت الله محمد علی جاودان
 بغداد و کرخ مولد و مسکن شریف رضی
 مقالات آیت الله علامه محمدتقی جعفری
 ۱. ابعاد شخصیت علی علیه السلام
 ۲. عدالت و عدل الهی در حیات معقول علی علیه السلام
 ۳. تحریک به پیمودن مسیر کمالات در نهج البلاغه
 ۴. خدا، جهان و انسان از دیدگاه علی بن ابی طالب علیه السلام و نهج البلاغه
 مقالات آیت الله عبدالله جوادی آملی
 ۱. معرفت، محبت و عبادت در نهج البلاغه
 ۲. علی علیه السلام و فلسفه الهی
 مقالات استاد فخرالدین حجازی
 ۱. سیاست در نهج البلاغه
 ۲. جهاد در نهج البلاغه
 مقاله حجت الاسلام والمسلمین دکتر سید محمد باقر حجتی
 منهاج البراعة فی شرح نهج البلاغه
 مقالات آیت الله علامه حسن حسن زاده آملی
 ۱. لزوم تمسک به علوم علوی در نهج البلاغه
 ۲. انسان کامل از دیدگاه نهج البلاغه
- مقاله دکتر حامد حفنی داود/ ترجمه: دکتر ابوالقاسم امامی
 نهج البلاغه امام علی علیه السلام
 مقاله آیت الله سید احمد خاتمی
 ناگتین از دیدگاه امام علی علیه السلام
 مقالات آیت الله سید علی خامنه‌ای
 ۱. نقش نهج البلاغه در دنیای معاصر
 ۲. لزوم گسترش تعلیمات نهج البلاغه در جهان اسلام
 ۳. حکومت در نهج البلاغه
 ۴. جامعه‌ها در شبانگاه ظهور انبیاء
 مقالات آیت الله ابوالقاسم خزعلی
 ۱. نقش خطابه در نهج البلاغه
 ۲. ناگتین، قاسطین و مارقین در نهج البلاغه
 ۳. پایه‌های حکومت در اسلام
 ۴. اصول چهارگانه حکومت در آینه کلام حضرت علی علیه السلام
 ۵. انسان کامل از دیدگاه نهج البلاغه
 مقاله حجت الاسلام والمسلمین علی دوانی
 نگاهی کوتاه به زندگانی پرافتخار علامه سیدرضی «مؤلف نهج البلاغه»
 مقالات آیت الله سیدجمال الدین دین پرور
 ۱. جهان بینی الهی در نهج البلاغه
 ۲. ابعاد تقوا در نهج البلاغه
 ۳. مناصب علامه شریف رضی، نمادی از ولایت فقیه
 مقاله دکتر حسین رزمجو
 رابطه مردم و حکومت از دیدگاه نهج البلاغه

- مقاله علامه محقق سید جعفر مرتضی عاملی
دفاع از علامه شریف رضی
مقالات حجت الاسلام والمسلمین عزیز الله
عطاردی
۱. سخنان امام امیرالمؤمنین علیه السلام
 ۲. شارحان نهج البلاغه از قرن پنجم تا هشتم.
مقاله دکتر محمد علوی مقدم
مقایسه «مجاز القرآن» ابوعبیده و «تلخیص البیان»
سید رضی
 - مقالات آیت الله عباسعلی عمید زنجانی
 ۱. عقل سیاسی در مدیریت جامعه اسلامی از دیدگاه
امیرالمؤمنین علیه السلام در نهج البلاغه
 ۲. امامت از دیدگاه نهج البلاغه
 ۳. منابع و مبانی حقوق
 ۴. مقام و شخصیت زن از دیدگاه نهج البلاغه
 - مقاله استاد جلال الدین فارسی
علی علیه السلام و قرآن کریم.
 - مقاله حجت الاسلام والمسلمین دکتر محمود
فاضل (یزدی مطلق)
حقائق التأویل و مسأله جنگ
 - مقاله آیت الله سید عبدالله فاطمی نیا
ارزیابی حقوق انسان در نهج البلاغه
شعر احمد فرج الله
یا حاضن النهج
 - مقاله استاد علی اصغر فقیهی
وضع شیعه در عصر شریف رضی
 - مقاله پروفیسور عبدالجواد فلاطوری
مبانی فکری، انسانی و اجتماعی در نهج البلاغه

- مقاله حجت الاسلام والمسلمین محمدتقی رهبر
پیمان ها و معاهدات در نهج البلاغه
مقالات آیت الله جعفر سبحانی
۱. حکومت از دیدگاه نهج البلاغه
 ۲. مشاوره در قرآن و نهج البلاغه
 ۳. نهج البلاغه و آگاهی از غیب
 - مقاله استاد احمد سپهر خراسانی
 ۱. امام علی علیه السلام بزرگ ترین خطیب تاریخ
 - مقالات حجت الاسلام والمسلمین سیدابراهیم
سید علوی
 ۱. نهج البلاغه و تعریف حق و باطل
 ۲. اندیشه های سیاسی اجتماعی موجود در آثار
علامه شریف رضی
 ۳. فقاقت سید شریف رضی
 - مقالات دکتر علی شریعتمداری
 ۱. مناسبات انسانی در مدیریت از دیدگاه حضرت
علی علیه السلام.
 ۲. تربیت در نهج البلاغه
 - مقاله علامه محمدمهدی شمس الدین
مسئولیت و فلسفه تاریخ در نهج البلاغه
 - مقالات دکتر سید جعفر شهیدی
 ۱. بهره ادبیات از سخنان علی علیه السلام
 ۲. بهره گیری ادبیات فارسی از نهج البلاغه
 - شعر صلاح الصاوی
صوت الشریف
 - مقاله علامه سید عبدالعزیز طباطبایی
دستنویس های به دست آمده از نهج البلاغه تا
پایان سده دهم هجری

مقالات خطیب دانشمند حجت الاسلام والمسلمین

محمدتقی فلسفی

۱. ابعاد انحراف قاسطین

۲. حق و باطل در نهج البلاغه

۳. عزّت و ذلّت از دیدگاه نهج البلاغه

مقاله حجت الاسلام والمسلمین محسن قرائتی

صفات متّقین در نهج البلاغه.

مقالات آیت الله زین العابدین قربانی

۱. ضرورت وجود حکومت از دیدگاه نهج البلاغه

۲. حقوق از دیدگاه نهج البلاغه

مقاله حجت الاسلام والمسلمین سید علی اکبر

قربشی

ابعاد توحید در نهج البلاغه.

مقاله استاد یوسف گورایا (پاکستان)

کتاب انقلاب (نهج الحیاة).

مقاله حجت الاسلام والمسلمین دکتر سید مصطفی

محقّق داماد

حقوق بشر از دیدگاه علی علیه السلام

مقاله دکتر محمد حسین مشایخ فریدنی

سیاست از دیدگاه حضرت علی علیه السلام و روش

حکومتی آن حضرت

مقاله آیت الله علی مشکینی

اخلاق در نهج البلاغه

مقالات حجت الاسلام والمسلمین دکتر سید جواد

مصطفوی

۱. شکوفایی عقل در نهج البلاغه

۲. وحدت و برادری در نهج البلاغه

۳. روش تفسیری علامه شریف رضی

مقالات آیت الله ناصر مکارم شیرازی

۱. سه ویژگی نهج البلاغه (جامعیّت، عینیّت،

ابدیّت

۲. نقش نهج البلاغه در فقه اسلامی

۳. چرا نهج البلاغه این همه جاذبه دارد؟

۴. بازتاب ورود نهج البلاغه به دانشگاهها

۵. حقوق متقابل امام و مردم در نهج البلاغه

مقاله آیت الله سید عبدالکریم موسوی اردبیلی

مدیریت و شورا

مقاله حجت الاسلام والمسلمین شهید

سیدحسین نصرالله (لبنان)

نهج البلاغه بذر افشان علوم

مقاله دکتر ابوتراب نفیسی

بررسی طبّ و طبابت در نهج البلاغه

مقالات آیت الله حسین نوری همدانی

۱. تجلّی علی علیه السلام در نهج البلاغه

۲. بیت المال در نهج البلاغه

مقاله آیت الله محمد واعظ زاده خراسانی

تخصص در فهم نهج البلاغه.

شعر احمد الوائلی

ذکری الشریف رضی

مقاله آیت الله اکبر هاشمی رفسنجانی

شخصیّت شریف رضی

شعر جعفر الهمالی

الشریف الرضی فی ذکراه الألفیة

میزگرد: با حضور آقایان: دزی نجف آبادی،

جاسبی، انصاری و برنجی

میزگرد: با حضور مسئولان کمیسیونها آقایان:
شریعتمداری، موسوی، محمدزاده، حسنی،
حسینی، رزمجو و دشتی، با عنوان: تدریس
نهج البلاغه در دانشگاهها

مقالات مشترک توسط: حجت الاسلام والمسلمین
سید ابراهیم سید علوی، علامه محقق سید محمد
جزائری، آیت الله سید عبدالله فاطمی نیا، با عنوان:
بررسی و تحقیقی پیرامون منابع ترجمه و شرح حال
شریف رضی.

پژوهش‌های نهج البلاغه، تابستان ۱۴۰۴، شماره ۸۵

